

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
Rozdział 1	
POJĘCIE, ISTOTA I KLASYFIKOWANIE PATOLOGII SPOŁECZNYCH	11
1.1. Patologia, patologia społeczna – przegląd definicji	11
1.2. Cechy patologii społecznych	20
1.3. Patologie a dewiacje społeczne	27
1.4. Patologie a nieprzystosowanie, niedostosowanie i wykolejenie społeczne	31
1.5. Etiologia społecznych patologii	37
1.6. Personalny i strukturalny wymiar patologii społecznych	45
1.7. Klasyfikowanie patologii społecznych	50
1.8. Podsumowanie i wnioski	53
Bibliografia do rozdziału 1	55
Rozdział 2	
TEORIE DEWIACJI I PATOLOGII SPOŁECZNYCH	59
2.1. Teorie biologiczne	60
2.2. Teorie psychologiczne	64
2.3. Teorie socjologiczne	78
2.4. Teorie wieloczynnikowe	94
2.5. Podsumowanie i wnioski	98
Bibliografia do rozdziału 2	100
Rozdział 3	
PATOLOGIE SPOŁECZNE W KONTEKŚCIE PODMIOTÓW JEDNOSTKOWYCH	103
3.1. Człowiek w środowisku społecznym – wyzwania i zagrożenia	104
3.2. Autodestrukcyjne zachowania patologiczne	110

3.2.1.	Zachowania suicydalne	112
3.2.2.	Uzależnienia	116
3.2.3.	Autoagresja fizyczna o podłożu psychicznym	133
3.2.4.	Patologiczne zaburzenia odżywiania – anoreksja i bulimia	136
3.3.	Przemoc interpersonalna	142
3.4.	Dewiacyjne zachowania seksualne	147
3.4.1.	Dewiacje seksualne	149
3.4.2.	Prostytucja	156
3.4.3.	Pornografia	161
3.5.	Zachowania przestępcze	168
3.5.1.	Przestępczość pospolita	171
3.5.2.	Przestępczość o podłożu seksualnym	175
3.6.	Bierność społeczna	182
3.7.	Podsumowanie i wnioski	186
	Bibliografia do rozdziału 3	187

Rozdział 4

PATOLOGIE WSPÓŁCZESNEJ RODZINY	193	
4.1.	Rodzina w środowisku społecznym	194
4.2.	Problemy współczesnej rodziny	200
4.2.1.	Kierunki ewolucji współczesnej rodziny	200
4.2.2.	Kryzys współczesnej rodziny – w kierunku rodziny dysfunkcyjnej?	204
4.2.3.	Nierówności płci a funkcjonowanie rodziny	209
4.2.4.	Rozwody i ich następstwa	210
4.2.5.	Rodziny wielodzietne	213
4.2.6.	Homoseksualne związki partnerskie – normalność czy patologia?	216
4.3.	Patologie w życiu współczesnej rodziny	220
4.3.1.	Rodzina patologiczna – pojęcie i istota problemu	220
4.3.2.	Uzależnienia w rodzinie	222
4.3.3.	Przemoc domowa	227
4.3.4.	Patologie o podłożu seksualnym w rodzinie	232
4.3.5.	Przestępczość w życiu rodziny	241
4.4.	Rodzina jako źródło patologii społecznej dla dzieci i młodzieży	244
4.5.	Podsumowanie i wnioski	247
	Bibliografia do rozdziału 4	249

Rozdział 5

PATOLOGIE MAŁYCH GRUP SPOŁECZNYCH	255
5.1. Małe grupy w środowisku społecznym	256
5.2. Agresja w życiu małych grup społecznych	258
5.2.1. Pojęcie, istota i rodzaje zachowań agresywnych	261
5.2.2. Okrucieństwo jako ekstremalna forma agresji	267
5.2.3. Chuligaństwo i wandalizm	269
5.3. Subkultury młodzieżowe o charakterze antagonistyczno- -destruktywnym	277
5.4. Patologiczne grupy społeczne	287
5.4.1. Kibole	287
5.4.2. Grupy przestępcze	291
5.4.3. Grupy o skrajnych ideologiach – nacjonalizm i fundamentalizm	296
5.5. Sekty religijne	305
5.6. Podsumowanie i wnioski	316
Bibliografia do rozdziału 5	317

Rozdział 6

PATOLOGIE SPOŁECZNE – WYMIAR INSTYTUCJONALNO- -ORGANIZACYJNY	321
6.1. Patologia organizacji – pojęcie i istota	322
6.2. Etiologia i klasyfikowanie patologii organizacji	327
6.3. Wybrane patologie społeczne w życiu organizacji	331
6.3.1. Mobbing	336
6.3.2. Nepotyzm	357
6.3.3. Korupcja	362
6.3.4. Uzależnienia organizacyjne	373
6.3.5. Pracoholizm	376
6.3.6. Molestowanie seksualne	391
6.3.7. Agresja i przemoc w życiu organizacji	395
6.3.8. Przestępczość gospodarcza	408
6.4. Podsumowanie i wnioski	414
Bibliografia do rozdziału 6	416

Rozdział 7

PATOLOGIE WSPÓŁCZESNEJ CYWILIZACJI	423
7.1. Ludzka cywilizacja	424
7.1.1. Kultura jako podstawa ludzkiej cywilizacji	424
7.1.2. Cywilizacja współczesna – aspekty teoretyczne	428
7.2. Patologie współczesnej cywilizacji – pojęcie i klasyfikowanie	431
7.3. Zjawiska kryzysowe	435
7.3.1. Nierówności ekonomiczne – w kierunku cywilizacji nędzy i konsumpcji	435
7.3.2. Problemy rynku pracy i ich konsekwencje	441
7.3.3. Problemy demograficzne i ich konsekwencje	446
7.3.4. Wykluczenie społeczne jako zjawisko kryzysowe	453
7.3.5. Współczesne problemy z nielegalną migracją	457
7.4. Zagrożenia dla środowiska życia człowieka	459
7.4.1. Globalne problemy ekologiczne	459
7.4.2. Patologizacja życia we współczesnych aglomeracjach miejskich	474
7.4.3. Problemy żywnościowe	480
7.4.4. Problemy zdrowotne	485
7.5. Zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego	489
7.5.1. Przestępczość	489
7.5.2. Terroryzm międzynarodowy	494
7.5.3. Korupcja jako problem globalny	496
7.5.4. Patologie społeczne na skalę globalną	498
7.5.5. Patologiczne ideologie	505
7.5.6. Dysfunkcjonalność współczesnej rodziny	511
7.6. Wojny i konflikty we współczesnym świecie	514
7.6.1. Wojny i konflikty zbrojne	514
7.6.2. Konflikty etniczne	516
7.6.3. Konflikty asymetryczne	518
7.6.4. Broń masowego rażenia	523
7.7. Podsumowanie i wnioski	529
Bibliografia do rozdziału 7	531

Rozdział 8

NOWE PATOLOGIE – CYBERPATOLOGIE SPOŁECZNE	539
8.1. Cyberprzestrzeń jako alternatywna przestrzeń społeczna	540
8.2. Pojęcie i klasyfikowanie cyberpatologii społecznych	554
8.3. Cyberprzestrzeń a zagrożenia zdrowia psychicznego i fizycznego	568
8.4. Charakterystyka wybranych cyberpatologii społecznych	579
8.4.1. Cyberuzależnienia	587
8.4.2. Cyberpatologie o podłożu seksualnym	601
8.4.3. Cyberprzestępczość i nadużycia w sieci	622
8.4.4. Cyberprzemoc	631
8.5. Podsumowanie i wnioski	640
Bibliografia do rozdziału 8	644
ZAKOŃCZENIE	650
SPIS SCHEMATÓW, TABEL, WYKRESÓW I MAP	653
SŁOWNIK PODSTAWOWYCH TERMINÓW	657